

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. György Péter ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Grolmusz István ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. március 16. napján meghozott, 26.P.23.701/2007/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes azzal, hogy az általa ...hoz írt levélben valótlanul állította, hogy a felperes, felperes neve saját nevében nem alapíthat céget ...on, továbbá hogy korábban lemondott ... részére a cége által kifejlesztett rendszerről, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Kötelezi az alperest, hogy elégtételadásként az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését, sajnálkozása kifejezése mellett magánlevél formájában küldje meg a felperesnek 15 napon belül.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 (százezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 300.000 (háromszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát az általa közös ismerőshöz, ...hoz írt levélben foglalt valótlan állításaival. A jogsértés miatt kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, továbbá elégtételadásra és 5 millió forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését. Ezen túlmenően indítványozta azt is, hogy a bíróság kötelezze az alperest további 5 millió forint közcélú adomány megfizetésére.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elismerte, hogy a felperes által sérelmezett levelet ő írta, azonban arra hivatkozott, hogy az abban leírtak korábban megjelentek a magyar sajtóban, így bárki számára nyilvánosak voltak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 120.000 forint perköltséget, amely az alperesi jogi képviselő munkadíját tartalmazó áfát is magában foglalja, valamint az államnak külön felhívásra 300.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy mivel az alperes arra hivatkozott, hogy a levélben foglalt állítások a sajtóban is megjelentek, mindegyikük valós, ezért azt vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a sérelmezett állítások fellelhetők voltak-e a sajtóban és a valóságnak megfelelőek-e az alperes által az iratokhoz becsatolt sajtócikk összeállítások tükrében.

A pénzmosás és adók elkerülésére irányuló tevékenységről közöltek (1. pont) tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a pénzmosás kifejezés tényszerűen szerepel a ... -i „...” című cikkben a felperes cégére vonatkoztatva, az adók elkerülése kitétel pedig megfeleltethető a cikkben szintén szereplő vagyonkimentés fogalmának.

A felperes keresetében sérelmezte a levél csalás elkövetésére és eltűnésre vonatkozó közlését (2. pont). Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a levélben szereplő kitélt a cikk alátámasztotta, a felperes az abban foglaltak hivatalos cáfolatát nem igazolta. Ebből megállapíthatónak tartotta, hogy ténylegesen megtörtént a felperes ... általi letartóztatása, és tényleg vizsgálták a felperes felelősségét egy 20 millió USD értékű ügylettel kapcsolatban, így nem valótlan a levélben megfogalmazott állítás. Az eltűnés közlése értelmezhető a felperes külföldön történt tartózkodásának kiterjesztett, de pontatlan értékelésének.

Az állami támogatásról, kölcsönről, külföldre menekülésről közöltek körében (3. pont) az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a cég tulajdonosának a céggel való azonosítása nem minősíthető jogellenesnek, az általánosan elfogadott jelzése az üzleti érdekeltségnek. Az egyik írás kifejezetten úgy fogalmazott, hogy a felperes kapott 10 milliós állami támogatást.

Az alperes levele azt is tartalmazta, hogy az ... a felperest ...i tartózkodásra kötelezte és tilos elhagynia az országot (4. pont). Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a nemzetközi körözés és a letartóztatás ténye valós volt, a kitétel pontatlansága ilyen körülmények között lényegtelennek minősíthető.

A felperes gyanúsításáról tett kijelentés tekintetében (5. pont) az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes tárgyaláson tett előadása szerint felperes személyes közléséből értesült az utazási szándékról, amit összekapcsolt egyéb értesüléseivel, és ezekből a felelősségre vonás előli távozásra következtetett.

A cégalapítás lehetőségéről és a rendszer korábbi értékesítéséről leírtak vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy ebben a körben nem merült fel bizonyíték, de a többi közlés tartalma alapján önmagában ezen közlés jogellenességének megállapítását nem tartotta indokoltnak. Mindezek alapján tehát megállapítható volt, hogy a felperes által sérelmezett közlésekben foglalt többségéről az alperes sajtóközlésekből értesült, és azokat túlnyomórészt helyesen idézte. A bizonyítottan sajtóból vett állításokat részben a cikkek és saját, felperessel kapcsolatos élményei inspirálták, azokból vont le két esetben helytelen következtetést. A levél címzettje a sérelmezett közlések többségéről maga is értesülhetett volna a sajtónyilvánosság útján, így ezek magánlevélben történő alperesi feltárása nem tekinthető jogellenesnek. Kifejtette azt is, hogy a másik fél személyére nézve hátrányosnak szánt közlemény csak akkor minősül jogellenesnek, ha azzal okozati összefüggésben kár merül fel a felperesnél. Ezzel kapcsolatos bizonyítást a felperes nem adott elő. Az eljárás folyamán a felperes nem bizonyította, hogy az alperesi levél közrejátszott ...i partnerével fennálló üzleti kapcsolatának megromlásában. Felperes a 2007. február-márciusában keletkezett levél tartalmáról annak közlésétől számított 2 hónapon belül értesült a levél címzettjétől, tehát nyitva állt előtte annak lehetősége, hogy üzleti partnerével az abban foglalt állításokat tisztázzák. Ha az alperesi magatartás és a felperes által állított következmények között közvetlen összefüggés lenne, bizonyosan kézzel fogható bizonyíték lenne, amiben a partner a további kapcsolatot megszakítja, annál is inkább, mivel közös céget alapítottak korábban. Megállapította, hogy méltánytalan lett volna az alperesen számon kérni a sajtóban megjelent közléseket olyan körülmények között, ha a felperes azokat korábban nem vitatta az adott sajtószervvel szemben, másrészt a cáfolatot alátámasztó bizonyítékokat sem adott elő. Kifejezetten a levél hátrányos következményeit nem találta bizonyítottnak. A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel. Fellebbezése indokolásában előadta, hogy a per során nem volt vitás, hogy az alperes kimondott szándéka arra irányult, hogy az általa írt levélben foglaltakkal a felperes jóhírnevét a felperes üzleti partnere előtt csorbítsa. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt, amit az alperes a levelében megfogalmazott, miszerint ártani kíván a felperesnek, valamint azt a tényt, hogy ... sejk nem ismeri a magyar nyelvet, a hivatkozott sajtóanyagok pedig nem angolul készültek, így kizárt, hogy a sajtónyilvánosság útján értesülhetett volna az állításokról. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság megállapítását, miszerint a felperesre nézve hátrányosnak szánt közlemény csak akkor minősül jogellenesnek, ha azzal okozati összefüggésben a felperesnél kár merül fel. A felperesnek a személyhez fűződő joga védelme érdekében nem kell bizonyítania kár bekövetkeztét, elegendő a jogsértő magatartás ténye és abbahagyásra vagy a jövőbeli eltiltásra történő alperesi kötelezés. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a sajtótermékekben szereplő kijelentések vizsgálata során azokat nem hasonlította össze az alperesi levélben megfogalmazottakkal. Az alperesi levél a sajtócikkekben megjelölt tényállításokat elferdítve adja elő, amit az elsőfokú bíróság a túrhető tévedés vagy félreértelmezés kategóriájába helyezett.

A pénzmosás és adók elkerülésére irányuló tevékenység tekintetében hivatkozott arra, hogy a cikkben a pénzmosás gyanúja kizárólag a ... céggel szemben merült fel, a cikk is ezen cég felszámolásáról szól és a felszámoló is ebben a körben tett feljelentést. Az alperesi levél nem említi meg a ... nevű céget, amely tekintetében a pénzmosás gyanúja felmerült, hanem úgy közli az információkat, mintha a felperessel szembeni híradás lenne. A pénzmosást pedig úgy kezeli, mint a felperesre jogerősen rábizonyított tény, nem arról tájékoztatja a címzettet, hogy a felperes egyik cége ellen pénzmosás gyanúja merült fel. Az írásban a felperes és a feleség neve kizárólag tagi kölcsön befizetéshez és visszafizetéshez kapcsolódik, amely nem jogellenes.

A csalás elkövetése és eltűnés körében (2. pont) azt adta elő, hogy a cikk szerint a kijevei elfogatóparancsot azért adták ki, mert vádolják a felperest egy csalással. Az alperesi levél pedig kész tényként adja elő a csalást, egy olyan megállapítással tetézve, amely semmilyen újságcikkből nem volt kiolvasható, miszerint el kellett tűnnie az ...ok elől. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes terhére értékelte, hogy nem tudta cáfolni az ... letartóztatást, így nem minősült valótlanak a levélben megfogalmazott állítás. A levélben nem esik szó az ... letartóztatásról, csak tényként közölt csalásról. Az ... letartóztatás megtörténtének cáfolata nem a per tárgya. Az eltűnés közlése pedig az elsőfokú bíróság szerint a külföldi letartóztatás értékelésének értelmezhető. Az alperes ismét valós tényként közölt olyan adatokat, amely valóságtartalma nem bizonyított, elferdítette a cikkben közölteket és egy olyan embernek találja így, aki a magyar nyelvet nem ismeri, így nem tud utánajárni a tényállításoknak.

Az állami támogatás, kölcsön, külföldre menekülés közlésével kapcsolatban azt fejtette ki, hogy a ... által felvett támogatást állította be úgy az alperes, mintha azt a felperes vette volna fel, illetve nem tudná visszafizetni a banki tartozását. A cikkben egyértelműen a társaság által felvett támogatásról és hitelről van szó, illetve a vagyonkimentéssel kapcsolatos állítás sem nyert bizonyítást, mivel a cikk csak arról szól, hogy bírósági eljárás van ebben a körben, amelynek végeredménye még nem ismert. Az alperes azonban tényként közölte a fentieket. Az ingóságokra vezetett végrehajtásra való hivatkozás pedig semmilyen formában nem került igazolásra.

Azon közlés esetében, hogy azi tartózkodásra kötelezte és tilos elhagynia az országot, kifejtette, hogy ez tényként nem volt megállapítható semmilyen formában, ehhez képest az ... körözés valós voltának megállapítása miatt a kitétel lényegtelennek tekintése az elsőfokú bíróság által súlyosan jogsértő. Az a közlés, hogy a felperesnek a feleségével szándékában áll elhagyni magyarországi tartózkodási helyét és egy ... országba távozni, hogy elmeneküljön, minden alapot nélkülöz, ebben a körben semmilyen bizonyítékot nem terjesztett elő az alperes.

A pénzmosás és a vagyonkimentés vonatkozásában elhangzott gyanúsítás (5. pont) nem a felperessel kapcsolatban merült fel az újságcikkekben, hanem a ... céggel összefüggésben, ezért annak közlése, hogy ez a felperes személye elleni gyanú, súlyosan jogsértő.

A cégalapítás lehetősége, rendszer korábbi értékesítése körében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy ezt nem tudta igazolni az alperes a perben, de ennek ellenére arra az álláspontra helyezkedett, hogy a többi közlés

tartalma alapján ezen közlés jogellenességének megállapítását nem tartotta indokoltnak.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében előadta a felperes, hogy vele az üzleti kapcsolatot ezen levél eredményeként a címzett megszüntette, ezért jelentős üzleti haszontól esett el, illetve bezárultak előtte az adott területen az üzletkötési lehetőségek is, mivel ezen állítások, amelyeket az alperes megfogalmazott, elterjedtek az üzleti körben a felperesről, így senki nem hajlandó vele újabb kapcsolatot létesíteni. Hivatkozott a BH 1979/411. számú eseti döntés megállapításaira, amely szerint a jogsértés megállapítását nem gátolja meg, hogy az érintett valóban megjelent, elhangzott bírálatokat küldött meg a levelek címzettjeinek, ezeket a bírálatokat ugyanis olyan megjegyzések, utalások kíséretében juttatta el a címzettekhez, vagyis olyan módon állította be azokat, hogy a címzettekben hátrányos vélemény kialakítására voltak alkalmasak.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése kisebb részben alapos a következők miatt.

A felperes kereseti kérelmét arra alapította, hogy az alperes megsértette jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez való jog. Ugyanakkor a 61. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés kimondja, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki másról, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A jóhírnév sértés megállapításának tehát két együttes feltétele van, mégpedig a tényállítás objektív valótlansága és annak sértő tartalma.

A Fővárosi Ítéltábla a tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapította meg, a bizonyítékok összességében történő értékelésével.

A pénzmosás és az adók elkerülésére irányuló tevékenységről szóló alperesi közlés (1. pont) tekintetében a Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával. Megállapítható volt, hogy az újságcikkek azzal foglalkoztak, hogy pénzmosás gyanúja merült fel a ... cégnél, amely a felperes tulajdonát képezte. A felperes a per során azt a tényt, hogy a pénzmosás gyanúja ennél a cégnél felmerült, nem tette vitássá, csupán arra hivatkozott, hogy a gyanú nem a személyével szemben, hanem a cégével szemben fogalmazódott meg. Figyelemmel arra, hogy a cég tulajdonosáról van szó, ez a körülmény nem adott alapot a személyiségi jogsértés megállapítására, mivel a tulajdonos tevékenysége a cég tevékenységével azonosítható ily módon, így nem volt valótlanak és sértőnek tekinthető a közlés.

A felperes sérelmezte a perbeli levélben annak közlését, hogy az ... segítők elől eltűnt, és 20 millió dolláros összeggel becsapta őket (2. pont). Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes személyes meghallgatása során maga mondta el, hogy ...ban egy ... céggel létrejött fémfelvásárlással kapcsolatos ügyben kitűzött tárgyaláson nem jelent meg idézésre. Távolmaradása miatt előzetes letartóztatását rendelték el, és ez az ... rendszerébe bekerült, amelynek következtében ...ban le is tartóztatták. Mindezek alapján az a közlés, hogy eltűnt az ... segítők elől, nem valótlan tartalmú, az pedig, hogy 20 millió dolláros összeggel becsapta őket, nem bűncselekménnyel való vádolás, hanem az alperesnek a felperes által is előadott valós tényekből levont olyan következtetése volt, amelyet a felperes érdemben nem cáfolt, ezért ez sem adott alapot a jogsértés megállapítására.

A per tárgyát képezte az a közlés is, miszerint a felperes az államtól származó támogatást vett fel, illetve a ...-tól befektetési kölcsönt kapott. A felperes azt maga is előadta, hogy a cégének hitele volt a ...tól, nem vitatta annak összecszerűségét sem. Azt állította azonban, hogy az államtól nem kapott támogatást. Az nyilvánvaló, hogy egy magánszemély az államtól származó támogatásban nem részesülhet kutatás-fejlesztési célra, így csupán a cégről lehetett szó. A perben becsatolt cikkekből pedig megállapítható volt, hogy a felperesi cég 10 milliókat kapott az államtól kutatásfejlesztésre. Ezt a felperes nem tette vitássá a peres eljárás során, személyes meghallgatásában ezt a tényt nem cáfolta. Mindezek alapján helyesen utasította el ebben a körben is az elsőfokú bíróság a keresetet.

Kifogásolta azt is a felperes a keresetében, hogy az ... kötelezte a ...i tartózkodásra, és tilos elhagynia az országot (4. pont). Ebben a körben az volt megállapítható, hogy a felperest - saját előadása szerint - ...ban az ... körözése alapján letartóztatták, majd ezt követően ...ban és ...on is eljárást folytattak le vele szemben. Az alperes személyes előadásában elmondta, hogy neki a felperes számolt be arról, hogy az országot nem hagyhatja el, ezért kérte, hogy szerezzen részére meghívólevelet ...ba, holott az szükségtelen volt, mivel a saját útlevelével tudott utazni. Ezt az alperesi előadást a tárgyaláson személyesen jelenlevő felperes nem tette vitássá. Mindezek alapján az volt megállapítható, hogy valótlan tartalmat nem hordozott a közlés, hanem csupán az alperes következtetését tartalmazta a nem vitatottan fennálló tényekből. Ez pedig nem ad alapot a jóhírnév sértés megállapítására.

Szintén az alperes következtetéseit tartalmazta a levélnek az a része, amely szerint gyanúsított a felperes, illetve szándékában áll elhagyni ...ot (5. pont). Ezt az alperes azokból a körülményekből vonta le, amelyeket számára a felperes feltárt, illetve amelyeket az újságcikkekből megismerhetett, és amelyek ténytartalmát a felperes nem vitatta az eljárás során. Következtetesként, véleményként ez kifejthető volt a tények alapján az alperes részéről, így jogsértés megállapításának ebben a körben sem volt helye.

Ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával abban a körben, hogy az a valótlan állítás, miszerint a felperesnek tilos céget alapítania, illetve lemondott a korábban kifejlesztett rendszerről ... részére, és nem áll jogában értékesíteni (6. pont), nem alapozza meg a felperes jóhírnév sértés megállapítása iránti keresetét. Az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy az alperes semmiféle bizonyítékkal nem támasztotta alá a levélben szereplő ezen tényállításokat, így tehát a közlés valótlan. Ezt követően azt kellett vizsgálni, hogy sértő tartalmat hordoz-e a kijelentés. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nem vitathatóan sértő jelleget hordoz az, hogy valaki a korábbi tevékenysége folytán nem jogosult céget alapítani ...on, illetve hogy mivel már lemondott korábban az általa kifejlesztett rendszerről, így már nem jogosult értékesíteni azt a továbbiakban. Helytállóan hivatkozott arra a felperes, hogy nem szükséges ebben a körben azt bizonyítani, hogy ténylegesen kárt is okozott ezzel a közléssel a jogsértő a fél számára, pusztán azt kell megvizsgálni, hogy a kijelentések alkalmasak-e a felperes megítélésének hátrányos megváltozására. Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla ezen közlés tekintetében a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

A Fővárosi Ítéltábla objektív jogkövetkezményként a Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja szerint elégtételadásra kötelezte az alperest. Mivel ebben a körben nincs kötve a felperes kereseti kérelméhez, és az elégtételadás nem a harmadik félhez történő nyilatkozattal valósul meg, a magánlevél formájában történő elégtételadást a felpereshez intézendő levél formájában rendelte el.

Nem adott helyt a Fővárosi Ítéltábla a felperes további jogsértéstől való eltiltásra vonatkozó kereseti kérelmének, mivel az nem nyert igazolást a perben, hogy más alkalommal is előfordult volna, illetve a jogsértés megismétlésétől lehetne tartani.

A felperes nem vagyoni kártérítésre is igényt tartott a jogsértéssel összefüggésben. Ebben a körben a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontját, a Ptk. 339. § (1) bekezdését és a 355. § (1) és (4) bekezdését kellett alapul venni. Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes arra hivatkozott, hogy a levél következtében a vele üzleti kapcsolatot fenntartó címzett megszüntette a kapcsolatot, és jelentős üzleti haszontól esett el a jövőre nézve is. A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy amennyiben ténylegesen üzleti haszontól esett el, az vagyoni kártérítésként érvényesíthető, ezt pedig a felperes nem terjesztett elő. Mindemellett nem is igazolta az általa elmondottakat, tehát sem azt, hogy az üzleti kapcsolat megszakadt, sem azt, hogy a továbbiakban nem tudott üzleti kapcsolatra lépni senkivel az elterjedt hírekkel összefüggésben. Ezen túlmenően a ténylegesen megállapítást nyert jóhírnév sértő közlések nem álltak okozati összefüggésben a felperes által megnevezett és nem is igazolt hátrányokkal, mivel az a büntetőeljárásokkal, illetve az egyéb eljárásokkal állhattak volna okozati összefüggésben. Mindezek alapján a nem vagyoni kártérítési igény teljesen megalapozatlan volt.

Ennek megfelelően a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogának megsértését, és az alperest ebben a körben elégtételadásra kötelezte, amely azonban nem indokolta az elsőfokú perköltség megváltoztatását.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontjára, (5) bekezdésére valamint a 4/A. § (1) bekezdésére.

Budapest, 2009. november 10.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. . Volein Anna s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő